

Danmarks Apotekerforening

Analyse

4. august 2017

Stigning i forbruget af nødprævention

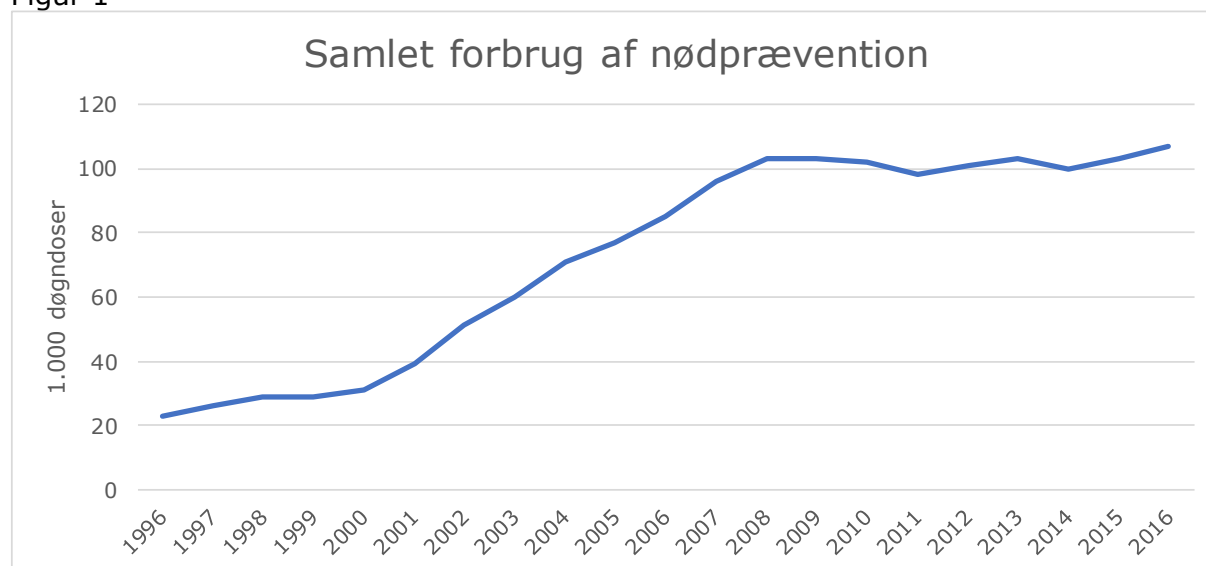
Der blev i 2016 brugt 107.000 pakninger med nødprævention, hvilket er det hidtil største forbrug. I forhold til året før er det en stigning på 3,9 pct. Forbruget har ellers været uændret på omkring 100.000 pakninger i perioden 2008-2015. Ud fra de foreløbige tal for 2017 tyder det på, at forbruget også i 2017 vil blive rekordstort, idet det i 1. kvartal 2017 er 1,0 pct. højere end samme periode året før. En opgørelse af salget fra apotekerne fordelt på måneder viser, at der sælges mest nødprævention om sommeren. I juni er salget 10 pct. højere end i marts, hvor der sælges mindst. Opgjort på ugedage er det mandag, der sælges mest nødprævention, idet salget er mere end dobbelt så stort om mandagen i forhold til ugens øvrige dage.

Forbruget af nødprævention er igen stigende

Efter forbruget af nødprævention har været uændret i en del år, har det de seneste par år været let stigende. Som det ses i figur 1, var der i perioden 2001-2008 en kraftig stigning i forbruget på gennemsnitligt 13,3 pct. pr. år. Den kraftige stigning skyldes, at der i juni 2001 kom et lægemiddel på markedet (NorLevo®), som kunne fås i håndkøb. Indtil da havde al nødprævention krævet recept.

Fra 2008 og frem til 2015 har forbruget været nogenlunde jævnt på omkring 100.000 pakninger pr. år (98-103.000 pakninger). I 2016 var forbruget dog steget til 107.000 pakninger, hvilket er det hidtil største forbrug af nødprævention. Dermed har forbruget været stigende de seneste to år med henholdsvis 3,0 pct. fra 2014-15 og 3,9 pct. fra 2015-16.

Figur 1

Kilde: Medstat.dk.

Hertil kommer, at apotekernes salg opdelt på måneder i næsten alle måneder i 2015 og 2016 var højere end i samme måned året før. Det ser dermed ud til, at de konstaterede stigninger ikke kun er tilfældige udsving, men en generel forbrugsstigning i for-

bruget. Stigningen fra 2015 falder sammen med at nødpræventionen ellaOne® i maj 2015 ændredes fra at være receptpligtig til at kunne fås på apoteket i håndkøb, hvilket har øget tilgængeligheden til dette lægemiddel.

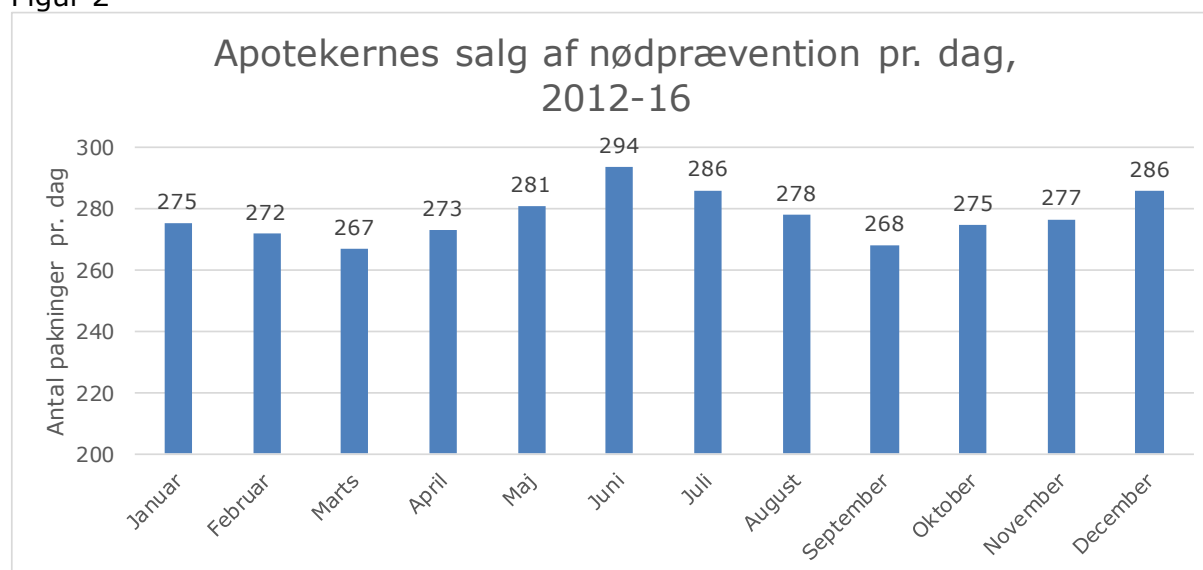
Ifølge eSundhed, hvor apotekernes salg opgøres kvartalsvis, er salget på apotekerne i 1. kvartal 2017 steget 1,0 pct. i forhold til samme kvartal sidste år¹. Tilsvarende viser DLI-MI's statistik over apotekernes og sygehusenes indkøb af medicin på månedsbasis, at det samlede indkøb i perioden januar til maj er steget 3,3 pct. i forhold til samme periode året før. Hvis stigningen fortsætter resten af året, vil der også i 2017 være et rekordstort forbrug af nødprævention.

Salget af nødprævention højest om sommeren

Om sommeren er salget af nødprævention generelt højere end resten af året. I figur 2 ses fordelingen af apotekernes salg af nødprævention hen over året i gennemsnit for perioden 2012-16. For at korrigere for forskellen i antallet af dage i månederne, viser figuren det gennemsnitlige salg pr. kalenderdag.

Som figuren viser, har salget af nødprævention været højest i månederne maj til august. Dog med undtagelse af december, der er på niveau med sommermånederne. Salget pr. kalenderdag er med 267 pakninger lavest i marts, og det topper i juni, hvor der i gennemsnit er solgt 294 pakninger pr. dag. Det er en forskel på 10 pct. Gennemsnitligt for hele perioden er der solgt 278 pakninger pr. dag.

Figur 2

Kilde: Lægemiddelstatistikdata.

For 2012-16 er der pr. dag i perioden maj til august blevet solgt 4 pct. flere pakninger nødprævention, end i de øvrige måneder. Gennemsnittet for de fem år dækker over variationer på 2-6 pct.

Figur 2 viser gennemsnittet for de seneste fem år. Salget pr. dag for de enkelte måneder varierer en smule mellem årene. Dels som følge af mindre forskelle i det samlede salg mellem årene, og dels som følge af at salget af nødprævention varierer mellem ugedagene. Typisk er salget om mandagen dobbelt så stort som de andre ugedage, så hvis der tilfældigvis er fem mandage på en måned, er salget typisk højere, end hvis

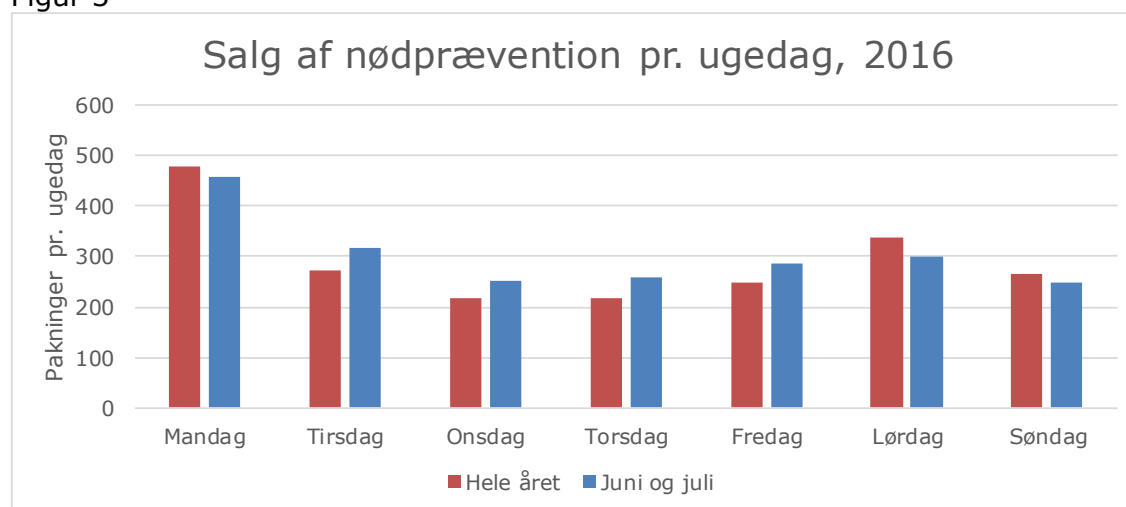
¹ Apotekerne udleverer omkring 99,5 pct. af det samlede forbrug af nødprævention. Udviklingen i apotekernes salg af nødprævention er derfor dækkende for det samlede forbrug.

der kun er fire mandage. For at udjævne disse udsving, viser figuren derfor et gennemsnit over fem år. Mønsteret i figur 2, hvor salget pr. kalenderdag er højest om sommeren, kan dog findes i alle fem år.

Der sælges mest nødprævention om mandagen

Det er ikke kun hen over året, men også hen over ugen, at salget varierer. Der sælges som nævnt typisk dobbelt så mange pakninger med nødprævention om mandagen i forhold til de øvrige dage, mens salget onsdag, torsdag og fredag er relativt lavt. I figur 3 er salget i 2016 opgjort pr. ugedag. Som det fremgår af de blå søjler, der viser salget i juni og juli, er variationen hen over ugen mindre i de to sommermåneder. Det tyder på, at det øgede salg i sommermånederne, som vist i figur 2, skyldes at salget på de "små" dage, tirsdag til fredag, er større end sædvanligt.

Figur 3

Kilde: Lægemiddelstatistikdata.

Den dag i 2016, hvor salget af nødprævention var størst, var 2. januar, hvor der blev solgt 690 pakninger. Det er 137 pct. flere pakninger mere end gennemsnitligt i 2016, det vil sige næsten to en halv gang mere. Årets første åbningsdag er typisk den dag, hvor der sælges mest nødprævention. Det vil formodentlig også være tilfældet i 2017, da der på årets første åbningsdag, som var mandag den 2. januar, blev solgt 878 pakninger med nødprævention. Den uge i 2016, hvor der blev solgt flest pakninger, var 4.-10. juli, hvor der pr. dag blev solgt 320 pakninger. Det er 10 pct. mere end i en gennemsnitlig uge.

Fakta om nødprævention

Nødprævention populært kaldet fortrydelsespiller forebygger graviditet efter ubeskyttet samleje. Fortrydelsespillen er en nødløsning, som kan benyttes, hvis uheldet er ude på grund af svigtende præventionsmidler eller ubeskyttet samleje.

Der findes i dag to typer fortrydelsespiller. Begge kan købes uden recept på apoteket. Fortrydelsespillen NorLevo® indeholder det kvindelige kønshormon levonorgestrel. NorLevo® hæmmer ægløsningen og skal helst tages inden 12 timer og senest 72 timer (3 døgn) efter ubeskyttet samleje eller svigt af anden præventionsform. Fortrydelsespillen ellaOne® indeholder ulipristalacetat, og forsinker ægløsningen. ellaOne® skal tages senest 120 timer (5 døgn) efter ubeskyttet samleje eller svigt af anden præventionsform.

Nødprævention beskytter ikke mod seksuelt overførte sygdomme.